Vedli jsme Němce ulicí a Češi je tloukli holemi

Barbora Němcová
redaktorka plzeňské MF DNES

Po válce George Thompson dlouho mlčel. Americký voják si pro sebe nechal to, že při osvobozování Evropy zasáhla střepina vojáka, který stál hned vedle něj. Nikomu neřekl ani to, že 8. května, v den konce války, vypil se svým kamarádem na letišti v Plzni-Borech lahev šampaňského, které ukořistili v Německu. Do Plzně přijel 6. května 1945 se svou 16. obrněnou divizí. Nyní se tam každý rok vrací na Slavnosti svobody, letos už podesáté.

Po 70 letech „To naše divize osvobodila Plzeň." Foto: L. Němec, MAFRA

Profil
George Thompson (90)

Do americké armády byl odveden jako **absolvent školy obrněných sil** v Kentucky v dubnu 1943. Vylodil se ve Francii v únoru 1945 jako technický seržant. **V květnu přijel se svou 16. obrněnou divizí osvobodit Plzeň.** Opravoval vozidla divize, pro generála Pattona například sestrojil výkonnější džíp s motorem o sto koních, ten je dnes v muzeu ve Fort Knox. Thompson vždy opakuje, že svoboda není zdarma, je vykoupena krví mnoha vojáků. A také, **že svoboda je pro statečné.** Má 4 děti, 8 pravnoučat a 3 prapravnoučata. Žije v Oregonu.

Co se vám vybaví z posledních dní války?
Prošli jsme dvěma městy - Nýřany a Plzní. Přijeli jsme sem rychle, v Nýřanech jsme zajali Němce a přes noc jsme zůstali v tamní továrně. Další den jsme se přesunuli do Plzně, na Bory, kde bylo letiště. Tam stály v řadě stovky německých vojenských vozidel různých druhů. Já jsem byl technický mechanik, mým úkolem tedy bylo je obejít a co nejvíc jich opravit. Němci vytahali všechny kabely z přístrojové desky, tím se vozy staly nepojízdnými. Ty opravené jsme pak předali Plzni, předpokládám, že je dostali místní, třeba zemědělci, aby mohli začít s obděláváním. To byl takový můj příspěvek Československu.

Jak vás místní přijali?
Já jsem se s nimi téměř nesetkal. Vzpomínám si však na to, že když jsme vedli Němce ulicí, Češi stáli okolo a mlátili je. Košťaty, holemi, čímkoliv, co měli. Mnoho jich těžce zranili. Snažil jsem se tomu trochu bránit, i když jsem samozřejmě věděl, co k nim Češi cítí. Ale dělal jsem, co mi přišlo v tu chvíli nejlepší. Naši zdravotníci a doktoři toho dne ošetřili víc Němců než Američanů.

Jak dlouho jste v Plzni zůstali?
Týden nebo dva. Viděli jsme jiné jednotky, jak se pohybují po ulicích a vlastně převzaly vládu nad městem. Třeba 2. pěší divize tady zůstala. A kvůli tomu si hodně Čechů dodnes myslí, že právě 2. divize je osvobodila. Byla to naše 16. obrněná, ale to nevadí. My jsme se pak s naší jednotkou přesunuli do malého městečka za Planou, do Lestkova. Tam opravdu nic nebylo. Ani bar, ani žádné dívky, nic. Hrozné *(smích)*. Byli jsme tam možná měsíc, pak jsme se přesunuli přímo do německého Regensburgu a tam zůstali další půlrok.

Jak jste ten měsíc v Lestkově strávili, když tam nic nebylo?
Různě jsme se tam procházeli, nedaleko byl i rybník. Pamatuju si, že jsem jednou chtěl zajet k vodě a džíp nám tam uvázl. Ostatní se museli vrátit pro odtahové vozidlo. Pár chlapů také umělo vyrábět domácí alkohol, z kuchyně dostávali všemožné zbytky, trochu alkoholu se jim z toho podařilo vydestilovat. Jinak se toho moc dělat nedalo.

Kde jste tam bydleli?
Většina tamních rodin byla sudetských, byly tedy vyhnány. My jsme tam zůstávali v jednom hotelu. Dřív musel být krásný, ale tehdy už byl hodně starý. Byl jsem se v obci podívat před několika lety. Kostel je v hodně špatném stavu, střecha už spadla. Je to smutné. Jeden z mých přátel si odtud odvedl do Spojených států dívku, a když jsem jí teď ukazoval fotky, rozplakala se. Její rodiče se v tom kostele brali.

Do Plzně jste přijeli 6. května, válka skončila 8. Měli jste zprávy o tom, co se děje v Praze?
Jsem rád, že se mě na to ptáte. Demarkační čára vedla za Rokycany a my jsme ji tehdy nemohli překročit. Všechno jsme už tehdy věděli, v Praze bylo povstání a Češi měli zprávy o tom, že přijíždíme. Oni tedy v Praze bojovali s Němci a my jsme jim nemohli jet na pomoc. Cítili jsme se špatně, protože jsme nemohli nic dělat, přitom jsme byli připraveni. Dodnes nás to mrzí.

Oslavili jste tehdy nějak 8. květen, konec války?
Když jsme předtím postupovali přes Německo, narazili jsme na sklad toho nejlepšího šampaňského. Samozřejmě jsme ho tehdy spoustu vypili. Já jsem si však řekl, že si jednu lahev schovám na „V-Day", na den vítězství. A to jsem skutečně udělal. Spolu s mým kamarádem jsme ji vypili v Plzni na Borech na letišti.

Vaše první žena ze Spojených států se jmenovala za svobodna Havlová. Potkali jste se až po válce?
Do USA přišli už její rodiče, ona se tam narodila. Já jsem však s českou komunitou vyrostl. Do školy se mnou chodili Havlovi, Kapsovi, Kalivodovi. Byli to mí přátelé, až pak mi došlo, že pocházejí odtud.

Na oslavy do Plzně jste přijel poprvé v roce 1991, letos je to vaše desátá návštěva. Co vás sem táhne?
Spočítal jsem, že jsem navštívil třináct zemí, a tady je to jednoznačně nejpřátelštější. Ale nevím, jestli ještě přijedu. Jsem unavený, ta cesta je dlouhá, žiji v Oregonu na západním pobřeží. A začínám být starý. Také bych možná mohl navštívit jiné země. Tady už jsem udělal, co jsem mohl.

V Lestkově jste se podívat byl, předpokládám, že v Nýřanech také.
Já jsem je zpočátku nemohl najít! Věděl jsem, jak se Nýřany píší, ale vyslovoval jsem je jinak, stejně jako by byl název v angličtině. Nýrnaj. Až později jsem zjistil, že se říká Nýřany. Byl jsem tam, setkal jsem se se starostou i místními.